

Miljø- og
Fødevareministeriet
Landbrugsstyrelsen

Instruks i gennemførelse af marksyn hos autoriserede præ-basis læggekartoffel-avlere 2024

Denne Instruks er udarbejdet af
Landbrugsstyrelsen i 2023

Miljø- og Fødevareministeriet
Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 33 95 80 00
E-mail: mail@lbst.dk
www.lbst.dk

WZ nr. 24-13-000007
ISBN (udgår, under 16 sider)

Indhold

1.	Lovgrundlag og generelle forhold	4
2.	Godkendelse af avlsarealer hos præ-basisavlere	6
3.	Anmeldelse til avlskontrol til Landbrugsstyrelsen.....	6
4.	Gennemførelse af marksyn.....	6
5.	Landbrugsstyrelsens endelige klassificering af præ-basisavlens	11
	Bilag 1.Marksynsrapport.....	13
Bilag 1.1	Skema til notering af observationer.	13
Bilag 1.2	Link til BIA.....	13

1. Lovgrundlag og generelle forhold

1.1 Denne instruks, er udarbejdet med hjemmel i Bekendtgørelse nr. 1419 af 01. december 2023 om læggekartofler og avl af konsumkartofler. Alle de anførte henvisninger til §'er og bilag er til denne bekendtgørelse.

Instruksen beskriver, hvordan leverandør foretager og registrerer observationer og rapporterer fra marksyn, med henblik på at sikre, at bekendtgørelsens bestemmelser for avl af præbasislæggekartofler, er opfyldt. Det omfatter blandt andet kontrol med, at afstandskrav til anden avl af kartofler og kontrol for forekomst af virus, sortbensyge, fremmed sort m.m. ikke overstiger gældende tolerancer. Opgaven varetages af leverandør jf. § 56 i bekendtgørelsen. Kontrollen består af marksyn i linjer til avl af præbasis læggemateriale.

Instruksen kan ændres i kontraktperioden bl.a. som følge af regelændringer, ændring af praksis, marksynsrapport m.m.

En kontrollør fra Landbrugsstyrelsen fører tilsyn med marksyn hos enkelte præ-basisavlere. Leverandør planlægger marksyn og adviserer præ-basisavleren og Landbrugsstyrelsen om dato for marksyn samt koordinerer med kontrollør fra Landbrugsstyrelsen i forhold til dennes eventuelle deltagelse i marksyn.

Landbrugsstyrelsen og leverandørs koordinator afholder årligt et koordineringsmøde hvor evt. regelændringer, leverandørs kontraktopfyldelse m.m. kan gennemgås og andre emner af betydning drøftes.

De personer, som udfører marksyn for leverandør jf. kontrakten, benævnes nedenfor "kontrollør".

Leverandør skal give avler eller avlers repræsentant mulighed for at deltage i marksyn.

1.2 I forbindelse med marksyn udfylder leverandør en "Marksynsrapport for marksyn af læggekartofler" (Bilag 1), herefter kaldet marksynsrapport, som er udleveret af Landbrugsstyrelsen. Kontrollør skal ved hvert marksyn registrere observationer af betydning for klassificering, for hver linje i marksynsrapporten, i kolonnerne under "Observationer ved marksynet", som det er beskrevet i denne instruks.

Udfyldelse af marksynsrapport:

- Kontrollør, anfører på forsiden af marksynsrapport i øverste højre hjørne, om der er tale om 1., 2. eller 3. besøg hos avleren.
- Det er ikke sandsynligt, at alle linjer kan synes samtidig. På baggrund af dette skal det tydeligt angives, hvilke linjer der er synet og hvilke der ikke er. Derfor skal kontrollør notere ud for hvert linjenummer i kolonnen 'synet/bemærkninger'. Heri skal det fremgå hvilket syn der var tale om for den pågældende linje, den pågældende dato, altså 1. 2. 3. syn eller en vandret streg "-", hvis der ikke er gennemført syn.
- Leverandør anfører på synsrapporten, i øverste højre hjørne, når det er sidste besøg hos avleren. Landbrugsstyrelsen kan herefter foretage en foreløbig klassificering på baggrund af afsluttet marksyn.
- Kontrollør udfylder rapportens relevante kolonner under 'Observationer ved marksynet'.
- I kolonnen "synet areal" angiver kontrollør linjens størrelse i ha, hvis størrelsen efter opmåling afviger fra det anmeldte, ellers noteres "-".
- I kolonnerne "heraf mosaiksyge %", "heraf bladrullevirus", "sortben%", "Fr. sort %" (fremmed sort) og "afv. type %" (afvigende type) anfører kontrollør observationer i procent (eks 0,01% i kolonnen "heraf mosaiksyge %").
- "sortben" noteres altid med antal planter i bemærkningsfelt.
- I kolonnen "Antal planter optalt" anfører kontrollør antallet af planter undersøgt ved fund af mosaiksyge, bladrullevirus, sortbensyge, fremmed sort, afvigende typer, gengroninger osv. for linjen. For eksempel 5700. I bemærkninger kan kontrollør også notere antallet af fundne planter med symptomer. Eksempelvis kan 6 planter med symptomer på mosaikvirus ud af 5700 undersøgte planter noteres 6/5700.
- I feltet kolonnen "synet/bemærkninger" skal kontrollør notere 'net', hvis linjer, som er udlagt med PBTC eller klasse PB af markgeneration 1, er dækket med net ved syn. I samme felt skal kontrollør notere antal fundne planter med sortben og eventuelt virus, fremmedsort, afvigende type.

- I kolonnen "Synet/bemærkninger" kan kontrollør notere det foreløbige resultat af synet, hvis synet medfører nedklassificering til en lavere klasse, kassation m.m. Det er kontrollørens indstilling til klassificering, da det er Landbrugsstyrelsen, der klassificerer. Bemærkningsfeltet nederst i rapporten kan også benyttes til dette. Notér i givet fald årsagskode. Årsagskoder fremgår af bilag 2 "Årsagskoder til klassificering af læggekartofler"
- På sidste side i marksynsrapporten skal kontrollør anføre under 'synsdato' den dato, hvor kontrolbesøget har fundet sted.
- Kontrolløren/kontrollørerne skal underskrive marksynsrapporten og anføre, hvorvidt avler eller avlers repræsentant har deltaget i synet.
- Kontrollør skal notere i feltet "Bemærkninger", hvis avler gør indsigelse m.h.t de registrerede observationer under marksyn samt hvilke linjer og observationer som det vedrører.
- I bemærkningsfelt i marksynsrapporten har kontrollør mulighed for at notere øvrige bemærkninger, der er relevante for avlen ud over det, der er noteret ud for de enkelte linjer. Kontrollør skal notere, hvilken linje/linjer bemærkningen eller observationen gælder, med mindre det er en generel betragtning

Hurtigst muligt efter syn og helst samme dag skal leverandør sende rapporten i pdf til Landbrugsstyrelsen via e-mail til: xkar@lbst.dk og med kopi til avleren.

Efter modtagelse af rapporten gennemgår Landbrugsstyrelsen oplysningerne og indtaster resultat af marksynet, og sender marksynsrapporten til avlerens dokumentmappe i Tast selv med det foreløbige resultat af syn. Resultat af marksyn for det enkelte linjenummer kan enten være: 'nyt syn', 'kasseret' eller foreløbig 'nedklassificeret' i klasse PB, S, SE, E eller A', afhængigt af de aktuelle observationer.

1.3 Efter det afsluttende syn foretager Landbrugsstyrelsen en foreløbig klassificering af alle linjer. Alle afgørelser (herunder foreløbig klassificering) træffes og meddeles avleren af Landbrugsstyrelsen på baggrund af observationerne i marksynsrapporter fra leverandør.

I tilfælde af nedklassificering eller kassation sagsbehandler styrelsen hver linje individuelt. Avleren kan inden for en høringsperiode på 3 dage, fra den dato marksynsrapporten er modtaget, skriftligt klage til Landbrugsstyrelsen over de foretagne observationer.

Nedklassificeres eller kassation en linje til basis orienterer Landbrugsstyrelsen leverandør om, at der ikke skal foretages flere marksyn af linjen.

1.4 Afgørelser truffet af Landbrugsstyrelsen kan påklages. Klagevejledning fremgår af marksynsrapporten og af ethvert brev om afgørelse.

1.5 Kopi af al leverandørs relevante korrespondance til/fra avlere sendes til Landbrugsstyrelsen til xkar@lbst.dk. Landbrugsstyrelsen sikrer, at leverandør er orienteret om alle kontrolforhold af relevans for præ-basis læggekartoffelavlere, og som er en forudsætning for og har indflydelse på leverandørs kontrol (marksynsskema, IMK kort med adresser, indsendte markskitser af avler).

1.6 Hvis der konstateres overtrædelse af bestemmelserne i bekendtgørelsen om avl m.v. af kartofler eller anden lovgivning om planteskadegørere, eller der er mistanke om angreb af karantæneskadegørere, skal leverandør straks informere Landbrugsstyrelsen herom jævnfør den generelle anmeldeligt for karantæneskadegørere med henblik på den videre sagsbehandling.

1.7 Landbrugsstyrelsen skal have fuld indsigt i den kontrol, som leverandør udfører af præ-basisavl, og Landbrugsstyrelsen fører tilsyn med kontrollens udførelse. Tilsyn kan bl.a. udføres ved Landbrugsstyrelsens deltagelse ved marksyn.

1.8 Landbrugsstyrelsen kan nedsætte et ad-hoc udvalg bestående af SEGES, sortsrepræsentant for omhandlende sort og Landbrugsstyrelsen til afklaring af opståede problemer med en sort, parti eller linje i præbasisavl. Udvalget har mulighed for at trække andre fagpersoner ind.

2. Godkendelse af avlsarealer hos præ-basisavlere

2.1 Præ-basisavlerne anmelder avlsarealer til Landbrugsstyrelsen. Landbrugsstyrelsen godkender alene avl af læggekartofler, der er fundet fri for karantæneskadegørere, herunder kartoffelcystenematoder, skadegørere underlagt hasteforanstaltninger, samt tolerancerne for relevante regulerede ikke karantæneskadegørere (RNQP'ere) er overholdt, sædskifte krav m.m. er opfyldt.

2.7 Landbrugsstyrelsen har i Internet Markkort (IMK) oprettet kortlag, der viser de marker, der er pålagt dyrkningsrestriktioner pga. fund af kartoffelcystenematoder, *Meloidogyne* og/eller kartoffelbrok. Der må ikke dyrkes læggekartofler på marker, hvor der er fundet kartoffelcystenematoder, *Meloidogyne* eller kartoffelbrok. Der må heller ikke dyrkes læggekartofler på marker, der ligger i en bufferzone for kartoffelbrok. IMK kan tilgås på lbst.dk via Tast selv.

3. Anmeldelse til avlskontrol til Landbrugsstyrelsen

3.1 Præ-basisavleren anmelder hver enkelt linje til Landbrugsstyrelsen. Anmeldelsen indeholder oplysninger om oprindelse/høstnummer, læggematerialets sortsnavn, klasse, markgeneration og mængde, areal i ha samt marknummer.

3.2 Præ-basisavlere skal indsende markkort med de enkelte linjer indtegnet på kortet. For hver linje skal antal rækker og længden af linjen være angivet på kortet.

3.3 Sammen med anmeldelsen medsendes dokumentation for indkøbt læggemateriale. Dokumentationen for indkøbt læggemateriale (faktura + plantepas) gennemgås og kontrolleres af Landbrugsstyrelsen.

3.4 Landbrugsstyrelsen sender marksynsrapport i Excelformat med linjer til notering af markobservationer, avlerens markskitser, kort med oversigt af marker med adresser, liste over præbasisavlere og beskrivelse af nye sorter og gældende udgave af denne instruks til leverandør som grundlag for kontrollen.

4. Gennemførelse af marksyn

4.1 Kontrollør skal ved syn af linjer udlagt med materiale af PBTC eller PB markgeneration 1 syne hele linjen i blokke med max. seks kartoffelrækker ad gangen. Linjer under net udlagt med materiale af PBTC eller PB markgeneration 1 kontrolleres ikke.

Kontrollør skal syne linjer udlagt med PB markgeneration 2 og 3 ved at syne en repræsentativ del af linjen i et mønster dækkende hele linjens bredde.

Kontrollør skal, såfremt en avler ønsker at få synet linjer, der ikke er synet, fordi de har ligget under net, efter anmodning fra Landbrugsstyrelsen syne disse linjer to gange med minimum en uges mellemrum. Leverandør sikrer, at synene foretages efter reglerne. Planterne skal være i optimal vækst således, at den plantesundhedsmæssige tilstand kan vurderes.

4.2 Leverandør skal inden syn skriftligt meddele tidspunktet for gennemførelsen af marksyn til avleren.

Kontrollør gennemfører normalt op til tre syn i hver linje. Der skal mindst udføres to syn per linje, hvor den plantesundhedsmæssige tilstand kan vurderes. Det vil sige, at planterne skal være af en størrelse og i vækst, der gør det muligt at syne for bl.a. virus og sortbensyge. Der kan være tilfælde, hvor leverandør eller Landbrugsstyrelsen vurderer, at flere syn er påkrævet.

Ved det sidste syn skal kravene for én af klasserne angivet i skema 2 være opfyldt for, at Landbrugsstyrelsen kan godkende avlen i linjen.

Kontrollør meddeler avler, hvilke tiltag en avler skal foretage inden et nyt syn, såfremt det er påkrævet for, at en linje kan godkendes.

Såfremt avleren ønsker at nedvisne et areal, før der er udført to syn, så skal avleren aftale dette skriftligt med leverandør for at sikre, at de nødvendige syn er udført inden nedvisning. Leverandør skal sikre, at der bliver udført to syn af linjen med minimum en uges mellemrum.

Hvis en avler har nedvisnet et areal før, der er gennemført to marksyn, hvor plantesundhedstilstanden kunne bedømmes, kan arealet maksimalt godkendes som certificeret læggemateriale, forudsat linjen overholder tolerancer for certificeret materiale.

4.3 Kontrollør registrerer alle relevante observationer i marksynsrapport, som er udleveret af Landbrugsstyrelsen. I kontrolsager mellem Landbrugsstyrelsen og avler, som foregår under marksynsperioden, gennemfører leverandør fortsat plantesundhedskontrol i et linjenummer, indtil Landbrugsstyrelsen træffer afgørelse i sagen.

Medfører marksyn nedklassificering til basis, certificeret eller kassation (undtagen under net) af en linje, så foretages ikke flere marksyn.

Landbrugsstyrelsen meddeler leverandør via avlskontrolrapport, hvis en linje nedklassificeres. Nedklassificeres linjen til basis ved første marksyn træder 'Instruks for marksyn 2024' i kraft med eventuel mulighed for nyt marksyn.

4.4 Arealernes faktiske forhold

4.4.1 Ved det første marksyn kontrollerer kontrolløren avlerens oplysninger om hver enkelt linje. I tvivlstilfælde om linjestørrelse opmåler kontrolløren linjens areal (i ha med 1 decimal) og anfører resultatet på marksynsrapporten i kolonnen "synet areal". Landbrugsstyrelsen ændrer herefter linjens registrerede størrelse.

4.4.2 Arealplacering, størrelse og jordprøvetaget: Kontrolløren skal sikre sig ved første syn, at de anmeldte linjer ligger som anført på skitse. Er det ikke tilfældet skal kontrollør straks orientere Landbrugsstyrelsen, da avlen eller dele af avlen kan være lagt i et areal, der ikke er jordprøvetaget. I sådanne tilfælde kasserer Landbrugsstyrelsen foreløbig avlen i de berørte linjer. Linjerne marksynes dog fortsat og observationerne påføres marksynsrapporten, indtil Landbrugsstyrelsen har truffet endelig afgørelse i den pågældende sag.

4.4.3 Sorten: Kontrolløren undersøger om sorten, så vidt det kan vurderes, er identisk med den anmeldte sort. Er det ikke tilfældet, noterer kontrolløren dette under bemærkninger på marksynsrapporten. Leverandør informerer Landbrugsstyrelsen, som træffer afgørelse. Hvis der er tale om indkøbt læggemateriale, orienterer leverandør Landbrugsstyrelsen straks pr. telefon af hensyn til eventuelle øvrige modtagere af materialet.

4.5 Afmærkning:

Kontrollør kontrollerer, at linjer er korrekt afmærket jf. § 24 med oplysninger om: linjenummer, areal i ha/antal rækker og længde, læggematerialets høstnummer, sort og klasse. Hvis dette ikke er i orden ved det første

marksyn, anføres det på marksynsrapporten under "bemærkninger". Ved andet syn skal linjerne være mærket korrekt ellers kan de kasseres af Landbrugsstyrelsen. Hvis linjer ikke er mærket korrekt ved første syn, udfører leverandør kun marksyn, hvis der ikke kan være tvivl om hvilke linjer, der synes.

Hvis mærkningen afviger fra oplysningerne på anmeldelsen, anføres dette under Bemærkninger og Landbrugsstyrelsen træffer afgørelse.

4.6 Gengroninger m.v.:

Kontrollør kontrollerer avlsarealet for gengroninger, spildkartofler og frøplanter og angiver fund af gengroninger i marksynsrapporten, hvorefter Landbrugsstyrelsen træffer afgørelse i sagen. Kontrollør bør tage billeder af gengroningerne, og kontrollør skal markere på markskitsen, hvor de er fundet.

Fremspirede spildkartofler fra gammel kuleplads betragtes som "ukontrolleret avl" og medmindre afstandskrav kan overholdes kasseres linjen. Frøplanter sidestilles med gengroninger, hvis de er knoldbærende ellers tælles de ikke med.

Bemærk at gengroninger til forskel fra spildkartofler (=fejlplacerede) fra lægning ligger dybt, sidder godt fast og ofte er af en anden sort. Eventuel forekomst af spildkartofler tælles kun med som fremmed sort, hvis de findes i en anden sort.

Gengroninger henregnes under tolerancegrænsen for fremmed sort, derfor noterer kontrollør gengroninger i kolonnen "Fr. sort" for den pågældende linje og noterer under bemærkninger, at det er gengroning.

4.7 Lugning:

Ved lugning skal knolde under bortlugede planter fjernes fra dyrkningsstedet. Lugehuller med efterladte knolde >20 mm er ikke direkte kassationsgrund, men kontrollør skal tælle et sådan lugehul med som én plante af fremmed sort.

På marksynsrapporten anfører kontrollør antal lugehuller med efterladte knolde >20 mm i kolonnen "fremmed sort" og under bemærkninger angiver kontrollør, at det drejer sig om knolde i lugehuller. Bemærk, at fund af fremmed sort medfører nedklassificering. Prøveoptagninger regnes ikke med som planter af fremmed sort.

Ved lugning er der ikke krav til nedkuling af toppen eller dens fjernelse fra avlsarealet.

4.8 Vækstforholdene:

Avlen skal være i optimal vækst med henblik på at kunne vurdere de karakterer, der er nævnt i skema 1 i afsnit 4.13. Kontrollør skal vurdere vækstforholdene på avlsarealet med henblik på at sikre, at der kan ske en sikker bedømmelse. Avlsarealet må således jf. bilag 7 i bekendtgørelse om læggekartofler og avl af konsumkartofler ikke være:

- ukrudtsbefængt,
- tørke- eller sprøjteskadet,
- over- eller undergødet,
- skadet af skadedyrsangreb eller lignende,

Kontrollør skal notere under bemærkninger, hvis der ikke kan ske en sikker bedømmelsen af linjen.

4.9 Plantetal:

Tekniske fejl under lægning, hvor planter mangler i en større eller mindre del af arealet, vil ikke være kassationsgrund. Uregelmæssigheder i linjen som følge af manglende planter, anføres i marksynsrapporten.

4.10 Afstandskrav:

Kontrollør kontrollerer, at afstand til ikke-kontrolleret kartoffelavl opfylder kravene i § 27, og at afstand til evt. andre klasser eller sorter af læggekartofler på avlsarealet er overholdt.

Ved manglende overholdelse af afstandskravene til ikke kontrolleret kartoffelavl anfører kontrollør dette i marksynsrapporten i feltet "synet/bemærkninger". Landbrugsstyrelsen sender påbud til avler om at etablere den nødvendige afstand indenfor en tidsfrist ved at fjerne alle planter i læggekartoffelavl, indtil den nødvendige

afstand er opnået. Avler kan vælge at nedklassificere avl i stedet for at etablere afstand til anden kartoffelavl. Afstandskravene er for avl af præbasis 50 meter, basis 25 meter og certificeret 15 meter.

Kontrollør kontrollerer, at der er en frirække mellem forskellige linjenumre inkl. linjer under net (med læggemateriale af forskellige høstnumre). For enden af hver række skal der være mindst 4 meter til andet linjenummer, jf. §24 stk.2.

Mellem linjer med læggemateriale fra samme høstnummer, gælder der ikke krav om frirække. Er der ikke etableret en frirække mellem to linjer udlagt med samme høstnummer, skal kontrollør sikre, at der i hver ende af den sidste række i linjen er et 6 meter langt rækkestykke uden kartofler, og der skal tydeligt være markeret skel mellem linjer i marken ved at sætte synlige skilte, stokke eller lignende. Markeringen skal være foretaget i enderne og langs hele linjens yderste række på en måde, så det altid er muligt for kontrolløren at se, hvilken linje vedkommende færdes i både ved marksyn og ved Landbrugsstyrelsens senere udtagning af knolde til test for virus og bakteriose. Såfremt der ikke er skilte, stokke eller lignende mellem linjer anfører kontrollør det i rapporten under "synet/bemærkninger".

Kontrollør kontrollerer ved 2. marksyn om påbuddet om etablering af afstand til anden avl af kartofler er efterlevet, eller mærkning mellem linjer er etableret og noterer observationerne på marksynsrapporten i feltet "Synet/bemærkninger". Hvis forholdene ikke er i orden, og avl må kasseres, så sender Landbrugsstyrelsen afgørelse til avler om kassation af avlen i de omfattede linjenumre.

4.11 Karantæneskadegørere:

Kontrollør undersøger, at arealet er fri for EU karantæneskadegørere i henhold til gennemførelsesforordning EU 2019/2072.

[Listen fremgår af BIA Bilag 2 som kan findes her](#)

Hvis der er mistanke om forekomst af karantæneskadegørere, noterer kontrollør dette på marksynsrapporten og meddeler straks Landbrugsstyrelsen sin mistanke, jævnfør anmeldepligt om karantæneskadegørere med henblik på at aftale det videre forløb.

4.12 Sygdomme, fremmed sort og afvigende typer

4.12.1 Tolerancer

Kontrollør syner avlsarealet for forekomst af sygdomme, fremmed sort og afvigende typer. Information om tolerancer for afsluttende marksyn findes i skema 2 under 4.13. Hvis kontrollør observerer sygdomme, fremmed sort eller afvigende typer skal der altid gennemføres en optælling med henblik på at afgøre, om tolerancerne er overholdt.

I markkontrolskemaet anfører kontrollør det totale antal optalte (synede) planter i rapporten samt antallet af fundne planter med virus, gengroninger, sortben m.v.

Se nærmere under punkt 1.2 for oplysninger om udfyldelse af marksynsrapporten.

4.12.2 Optælling ved forekomst af sygdomme:

Ved forekomst af sygdomme skal kontrollør gennemføre mindst én optælling for hver påbegyndt 2 ha. Ved hver optælling bedømmes min. 1.000 planter jævnt fordelt i hele arealet (inklusive yderkanterne) ved at gå langs rækkerne og skifte række med jævnt interval. Fund af 1 syg plante ud af 1.000 bedømte planter svarer til 0,1 %. Ved mindre arealer er det ofte bedre at kontrollere hele arealet og så beregne gennemsnit på det totale antal planter på arealet.

Kontrollør laver optælling og udfylder marksynsrapporten i relevant kolonne under "Observationer ved marksynet".

4.12.3 Fremmed sort og afvigende typer

Ved forekomst af fremmed sort og afvigende typer skal kontrollør gennemføre mindst én optælling for hver påbegyndt 2 ha. Ved optælling skal kontrolløren bedømme 3 X 5.000 planter jævnt fordelt over hele linjen. Et fund

af 1 plante af fremmed sort/afvigende type ud af 15.000 bedømte planter svarer til 0,0067 %. Ved mindre arealer er det ofte bedre at kontrollere hele arealet og så beregne gennemsnit på det totale antal planter på arealet. Planter, der afviger fra de øvrige planter i marken, regnes kun som fremmed sort, hvis det er en entydig og karakteristisk anden sort ellers som afvigende type. Leverandør laver optælling og udfylder marksynsrapporten under "Observationer ved marksyn" i kolonnen "fr. sort%" henholdsvis "afv. type %"

4.12.4 Middelresultat

Kontrollør beregner et gennemsnit på resultaterne af optællingen. Hvis gennemsnittet ligger lige omkring tolerancen for godkendelse eller kassation, skal der gennemføres yderligere optællinger. Hvis der er tale om forekomst af fremmed sort eller afvigende type, skal resultatet anføres med 2 decimaler.

4.12.5 Sortbensyge

Tolerance for fund af planter med sortbensyge i præbasisavl er 0 ved alle syn. Men hvis der samlet over alle indledende marksyn findes maksimalt én plante med sortbensyge, uanset størrelsen på linjen kan linjen fortsat godkendes i klasse PB, forudsat planten fjernes fra linjen, og at linjen efterfølgende markkontrolleres uden yderligere fund. Hvis der samlet findes i alt mere end én plante ved samtlige marksyn, nedklassificeres eller kasseres linjen.

Findes første plante med sortben første gang i en linje ved det 3. marksyn eller hvis særlige vejræssige forhold ikke gør det muligt at afslutte 3. marksyn, kan leverandør vælge at holde 3. marksyn åbent i op til maksimalt 10 dage. Leverandør skal herefter foretage et afsluttende besøg for 3. marksyn, for at undersøge og registrere, om den pågældende plante er fjernet, og sikre at der ikke findes flere planter med sortbensyge i linjen.

I marksynsrapport for 3. besøg anføres i bemærkning ved ikke afsluttede linjer '3. syn ikke afsluttet, 1 sb' og dato for endelig afslutning af 3. syn.

I marksynsrapport for afsluttende 3. marksyn anføres resultat af marksynet og i bemærkning '3. afsluttende marksyn'.

4.13 Tolerancer ved marksyn

Der gennemføres minimum 2 og op til 3 marksyn i hvert linjenummer i præbasisavl. Ved sidste marksyn skal mindstekravene, som anført i skema 2 være overholdt for at kartoflerne kan godkendes som læggekartofler.

Skema 1. Ved **indledende** marksyn (ikke afsluttende) skal nedenstående tolerance være overholdt.

Kategori af læggekartofler	Maksimal forekomst, procent af planter				
	Præbasis	Basis			Certificerede
Klasse	PB	S	SE	E	A
a. Fremmed sort	0,10	0,05	0,05	0,05	0,4
b. Afvigende typer	0,02	0,10	0,10	0,10	
c. Synlige symptomer på virus i alt	0,10	0,50	1,00	1,00	1,5
Heraf mosaiksyge*		0,25	0,50	0,50	1,0
d. Sortbensyge (<i>Pectobacterium</i> spp. og <i>Dickeya</i> spp.)	0**	0,10	0,20	0,50	1,0
Afstandskrav til anden avl af kartofler, m	50	25			15

Skema 2. Leverandør skal kontrollere om nedenstående tolerancer er overholdt ved det **afsluttende marksyn** for de enkelte linjer.

Kategori af læggekartofler	Maksimal forekomst, procent af planter				
	Præbasis	Basis			Certificerede
Klasse	PB	S	SE	E	A
a. Fremmed sort	0	0,01	0,01	0,01	0,2
b. Afvigende typer	0,01	0,05	0,05	0,05	
c. Synlige symptomer på virus i alt	0,10	0,20	0,50	0,50	1,0
Heraf mosaiksyge*		0,10	0,25	0,25	0,5
d. Sortbensyge (<i>Pectobacterium</i> spp. og <i>Dickeya</i> spp.)	0	0,05	0,10	0,20	0,5
Afstandskrav til anden avl af kartofler, m	50	25			15

*) Mosaiksyge omfatter tydelige symptomer på mosaik forårsaget af virus undtaget Rattle og Mop Top virus. Symptomer på Rattle og Mop Top virus noteres under bemærkninger.

**) Ved fund af én plante i indledende marksyn med sortbensyge, uanset linjens størrelse, kan avlen indstilles til videre syn som præbasisavl.

Ved alle syn må der ikke forekomme smitte med *Candidatus Liberibacter solanacearum* Lifting et. al, *Candidatus Phytoplasma solani* Quaglino et al og Kartoffeltenknoldviroid jf. bekendtgørelsens bilag 7.

4.14 Øvrige forhold omkring marksynsrapporten

4.14.1 Afmelde linjer

Avler kan efter det første marksyn afmelde linjer til yderligere marksyn ved at sende skriftlig afmelding til Landbrugsstyrelsen. Landbrugsstyrelsen orienterer leverandør om afmeldte linjer. Avler kan ikke afmelde en linje ved af meddele dette til kontrollør. Afmeldte linjer skal ikke synes igen.

4.14.2 Linjer under net

Hvis en linje i klasse PB markgeneration 1 og 2 ikke er synet, som følge af, at de ligger under net, kasserer Landbrugsstyrelsen avlen til salg og den kan kun anvendes til avlerens egen videre opformering, se dog pkt. 4.1.

4.14.3 Opdeling af linje:

Med begrundet anmodning fra avler kan en linje godkendes til opdeling af Landbrugsstyrelsen. Arealer af de opdelte linjer skal fremgå af anmodningen. Opdelingen skal markeres tydeligt i marken med skilte, stokke eller lignende som for nabolinjer med samme oprindelse. Foretages opdeling ved adskillelse af et areal midt i linjen (frirække), fordi planternes vækst stoppes i denne del, reguleres linjens areal ned efter opdeling, men uden opdeling i ALM.

4.15 Landbrugsstyrelsens supplerende kontrol

Landbrugsstyrelsen kan lejlighedsvis og efter behov udføre supplerende markkontrol for karantæneskadegørere i præ-basisavl.

5. Landbrugsstyrelsens endelige klassificering af præ-basisavl

Landbrugsstyrelsen foretager foreløbig klassificering af avlen på baggrund af marksynsrapporter fra leverandør. Landbrugsstyrelsen sender foreløbig marksynsrapport til avler.

Leverandøren orienteres, hvis en linje nedklassificeres til basis eller kasseres, og derfor ikke skal have flere syn

Endelig klassificering foretages efter virus test af knolde, I præ-basisavl undersøges knolde fra alle sorter for virus med undtagelse af høstnumre, hvor der er lagt PBTC eller PB markgeneration 1, og hvor linjen er 0,1 ha eller mindre. Avlere, der ønsker avl fra disse høstnumre godkendt til salg som læggekartofler, skal for egen regning rekvirere virustest hos Landbrugsstyrelsen.

Bilag 1. Marksynsrapport

Bilag 1.1 Skema til notering af observationer.

Marksynsrapport for avlskontrol af læggekartofler

Anmeldt til avlskontrol								Avisår: 2020								Afvlernr. [REDACTED]								
Linjenr.	Marknr.	Anmeldt Høst nr.	Sort	Klasse	Mark Gen.	Klasse Gen.	Anmeldt areal	Dato for kontrol	Observationer ved marksynet								Resultat af marksynet							
									Kontrol- leret areal	Virus i alt %	Mosaik- syge %	Bladrul- le virus %	Sortben- syge %	Frem- med sort %	Afv. type %	Antal planter	Bemærkning	Forvente t/Fore- løbig Klasse	Konkl usion efter marks yn	Ny synsdato	Kasseret / nedklas- sificeret pga. årsag			
1	1-0	5075-19-71	Lap-2	PBTC	-	-	0,01																	
2	82-0	1816-19-09	Darling	PB	1	1	0,03																	
3	82-0	1816-19-10	Darling	PB	2	1	0,10																	
4	82-0	1816-19-11	Darling	PB	3	1	0,66																	
5	1-0	5075-19-52	Fakse	PBTC	-	-	0,01																	
6	82-0	1816-19-01	Fakse	PB	1	1	0,02																	
7	82-0	1816-19-02	Fakse	PB	2	1	0,18																	

Bemærk, at der kun angives observationer for den enkelte linje uden hensyn til eventuelt øvrige arealer med sorten. Når leverandør har ført kontrol med arealer hos avleren med præbasislæggekartofler, sender leverandøren marksynsrapport med observationer til Landbrugsstyrelsen. Herefter træffer Landbrugsstyrelsen afgørelse i sagen og sender marksynsrapport til præbasisavleren. Landbrugsstyrelsen træffer beslutning om endelig klassificering for hver linje efter avlskontrollens afslutning, som styrelsen meddeler til præ-basisavleren. Som avler kan du komme med bemærkninger.

Bilag 2. Årsagskoder til klassificering af læggekartofler

- 1) Mosaiksyge
- 2) Bladrullevirus
- 3) Virus i alt
- 4) Sortbensyge
- 5) Fremmedsort
- 6) Afvigende type
- 7) Lugehuller
- 8) Gengroning
- 9) Manglende afstand
- 10) Nedvisning
- 11) Andre årsager
- 12) Linjen opsplittet
- 13) Afmeldt areal
- 14) Solgt som spisekartofler
- 15) Avlsmaterialets oprindelse
- 16) Virusundersøgelse

[Bagside Overskrift]

[Bagside Tekst]

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

www.lbst.dk